

Evropa ih je obručke prihvatila i forsira njihovu izgradnju ali u Srbiji su male hidroelektrane često predstavljane kao opasnost za prirodu. I dok svetski stručnjaci tvrde da su mini-centrale na rekama proizvođači čiste energije i da menjaju ekološki neprihvatljive načine proizvodnje struje, u našoj zemlji se pokreće kampanja protiv izgradnje ovih objekata. Protivnici smatraju da su MHE izuzetno štetne po životnu sredinu i prirodu, kao i da zbog njih nestaju reke, a da flora i fauna tu ne može da preživi.

Međunarodna unija urbanog planiranja nedavno je u svom istraživanju proveravala kakvi su efekti MHE u zemljama Evropske unije, gde se na ovakav način struja pravi već decenijama.

- Vodni kapaciteti EU su iskorišćeni u proseku preko 80 odsto u proizvodnji čiste energije - pokazuju rezultati ovog istraživanja. - Članice EU su forsirale ovakav način proizvodnje koliko god je to bilo moguće uz, naravno, strogu kontrolu do te mere da su rađene studije gde je kontrolisan čitav ekosistem na rekama pre izgradnje derivacionih i pribranskih hidroelektrana i nakon njihove izgradnje i kakav su one uticaj imale na životnu sredinu. Čak 30 odsto elektrana izgrađeno je u nacionalnim parkovima, jer je utvrđeno da i pribranske i derivacione MHE uz posebne uslove izgradnje i eksploatacije, imaju zanemarljiv uticaj na prirodu.

U svom istraživanju stručnjaci ove unije su se pozabavili i pitanjem koje je otvoreno u Srbiji, a to je da li presušuju reke i u kojoj meri se u onim delovima na kojima su postavljeni cevovodi poštuje zadati biološki minimum.

- Voda u rečnim koritima u toku malovođa, a to je period od jula do oktobra, koja teče kroz korito reke pada na između 5 do 7 odsto od srednjih godišnjih voda, to je prirodan minimum koja reka ima u ovom periodu - kažu u Uniji. - Podaci "Srbijavoda" pokazuju da se po zakonu određuje biološki minimum u projektovanju MHE, određen na nivo od 15 do 25 odsto od srednje godišnje vode. To znači da čim voda dođe do tih 20 odsto, elektrana više ne dobija vodu zato što postoji prelivno polje za biološki minimum. Elektrane tada ne rade, jer derivacione i pribranske elektrane rade samo sa viškom vode. Flora i fauna koja živi u koritu reke u malovođu, živeće i sada kada je biološki minimum podignut na 20 odsto.

Nijedan investitor nema saglasnost nadležnih institucija da ukopava cevovod u korito reke, jer je to zabranjeno. Razlog je što zbog lošeg izvođenja radova dolazi do narušavanja strukture samog korita reke. U ovom slučaju korita reka na kojima je izvršena intervencija, imaju mnogo veću propusnost tako da i ako elektrana ispušta zadati biološki minimum voda propada kroz naprsline i stoga je biološki minimum nevidljiv na površini.

Derivacione centrale

Derivacione centrale, kažu stručnjaci, pročišćavaju vodu preko taložnica tako da se talog ne preuzima i ne ulazi u cevovod i turbinu, odnosno ulazi samo čista voda. Ta voda iz turbine

iza mašinske zgrade se vraća nazad u korito reke. Voda ostaje istog kvaliteta, ali sa malo više kiseonika jer tokom preliivanja preko lopatica turbine dobija taj višak kiseonika, bez ikakve promene hemijskog sastava vode. Sav biljni i životinjski svet koji nastanjuje reku i dalje će neometano nastaviti svoj život.

Izvor: novosti.rs